

Frída

Petr A n e w, Cesta k zániku agrární strany (1933-1948)

Nejen rozsahem, ale také bohatou heuristikou a rozpětím výkladu překračuje výrazně práce Petra Anewa Cesta k zániku agrární strany (1933-1948) požadavky diplomového textu. Jde o podrobný výklad historie agrární strany od Švehlovy smrti koncem roku 1933 po její donedávne, různorodé dozvuky, a to v širších politických souvislostech. Autor si tematiku osvojoval na rozsáhlém pramenném a literárním základě a je zřejmé -a dobré -, že si k ní vytvořil blízký vztah. Bez něho by se diplomová práce nemohla rozvinout do takové šíře - místy až extenzivní - žádající dlouhodobější výzkum i náročnější zpracování. Text je třeba brát odborně nanejvýš vážně, dokonce snese měřítko vyšší, než bývá u diplomových prací obvyklé. Pro mě je zajímavý i přístupem začínajícího a zjevně talentovaného historika k látce, která vyvolávala i stále budí (a někde přirozeně) jisté spory a i protilehlé jednostrannosti. Je kvalifikovaným vkladem do interpretací a diskusí a v nich partnerem, který si zaslouží vnímání, pozornost a respekt. A také podrobnější posouzení a rozbor, který však tento posudek nepředstavuje. Soustředím se jen na několik připomínek či otázek, které aspoň naznačí, jak by se taková detailní diskuse také mohla vést.

Nejprve několik obecnějších poznámek. Práce je většinou koncipována v prezentu, podporuje to sklon k vyprávění, který je podporován i vsuvkami o tom, co bude později řečeno. Proč citáty po dvojtečce začínají vesměs malými písmeny? Určité soudy o literatuře jsou vlastně neurčité (dobrá, téměř objektivní apod.) a někde mají nádech žoviálnosti. Tisk sám nemůže vytvořit historický obraz, potřebuje navíc vždy kritickou analýzu a poznávání smyslu obsahu, tónu, záměru. K dispozici jsou vedle něho přece další prameny a literatura (třeba pro rok 1938). Agrární vedení mělo po roce 1933 určitou vnitropolitickou koncepci (projevila se např. za prezidentské volby 1935 i po lednu 1938), pokusil by se ji diplomant definovat? U prezidentské volby 1935 chybí kontakt s SdP (i Klimkovi), ač o něm autor nepochybně ví. U zmínce o pokusu o změnu zahraniční politiky schází články Siria-Šaška a Mečířovo jednání v Berlíně. Agrární září 1938 nemůže zůstat jen u náčrtu. Za zamýšlení stojí ideologie agrarismu v proměnách doby -přežívala se?, byla schopna modernizace?, byla základem druhorepublikové „státní ideologie“? Odpovědět na tyto otázky je podstatné i pro analýzu programů odboje za druhé světové války -odboj byl přece výrazně i programový. Vlnám modernizace je asi (?) třeba také připsat, že rolnictvo jako stav po jednom století sociálního konstituování a bytí přestalo existovat.

Diplomová práce Petra Anewa Cesta k zániku agrární strany (1933-1948) je pozoruhodná záměrem i výsledkem. Plně ji doporučuji k obhajobě.

Robert Kvaček

Hodnocení: Výborně

Prof.PhDr.Robert Kvaček, CSc.